

POKRAJINSKI ARHIV KOPER
ARCHIVIO REGIONALE DI CAPODISTRIA

STRATEŠKI NAČRT

za obdobje 2015-2019

Koper, 2014

UVOD

Tistemu, ki ne ve kam pluje, vsak veter ustreza!
Seneka

Strateški načrt kot dokument srednjeročnega razvoja in delovanja Pokrajinskega arhiva Koper temelji na Zakonu o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih (UL RS 30/2006, 51/2014), Zakonu o uresničevanju javnega interesa za kulturo (UL RS 77/07 in spremembe), Sklepu o ustanovitvi javnega zavoda Pokrajinski arhiv Koper (UL RS 67/2003) in upošteva smernice Resolucije o nacionalnem programu za kulturo 2014 – 2017, objavljene v UL RS 99/2013, prioritete iz Strategije razvoja Slovenije 2014–2020, Evropsko digitalno agendo in smernice za zajem, dolgotrajno ohranjanje in dostop do kulturne dediščine v digitalni obliki, zahteve stroke in strokovnega razvoja ter standarde. Strateški načrt podaja osnovne smernice strokovnega dela in razvoja arhiva ter opredeljuje prioritete delovanja v naslednjem obdobju.

Pokrajinski arhiv Koper je javni zavod s področja kulture. Ustanovljen je za izvajanje varstva arhivskega gradiva. Ustanoviteljica Pokrajinskega arhiva Koper je Republika Slovenija, ustanoviteljske pravice in obveznosti izvaja Vlada Republike Slovenije.

V arhivu se v skladu z Zakonom opravljajo strokovne naloge s področja varstva javnega in zasebnega arhivskega gradiva in njegove dostopnosti, ki se nanašajo na evidentiranje, valorizacijo, zbiranje, strokovno obdelavo, izdelavo pripomočkov za raziskovanje, vodenje evidenc, uporabo arhivskega gradiva, znanstveno raziskovalno delo, informatizacijo, materialno varovanje, restavracijo, konservacijo in reproduciranje arhivskega gradiva ter druge naloge varstva arhivskega gradiva, za katere je pristojen arhiv.

Ohranitev kulturne dediščine je bistveni pogoj zagotovitve kulturne identitete slovenske države in slovenstva v vedno bolj globaliziranem svetu.

Kot institucija, arhiv ni namenjen zgolj fizični hrampi gradiva, temveč je poleg izvajanja neprecenljive dediščinske službe tudi del dejanskega delovanja države na vseh vitalnih in nacionalnih področjih. Gre torej za posebej dragoceno, zelo pomembno področje, ki ima poleg načelne vrednosti tudi pomemben pravni, ekonomski, okoljski in družbeni potencial, kar je ključnega pomena za trajnostni razvoj tako regije kot celotne države.

Strateški načrt Pokrajinskega arhiva Koper vsebinsko opredeljuje delo Arhiva v prihodnje. Usmerjeno bo predvsem v temeljno poslanstvo arhivske stroke in v uvajanje sprememb s katerimi bomo dosegli in zagotovili tako optimalno delovanje Arhiva kot tudi optimalne pogoje za varovanje in uporabo gradiva. Spremembe so postale najpomembnejša stalnica družbenega življenja. V Pokrajinskem arhivu Koper ni nič drugače.

mag. Nada Čibej

PREDSTAVITEV ARHIVA

Arhiv je ustanova, ki hrani pisano, risano, fotografirano, tiskano, filmano ter magnetno, optično ali kako drugače zapisano gradivo, ki je poročevalec časa, v katerem je nastalo. Pokrajinski arhiv Koper je del arhivske mreže v Republiki Sloveniji in pokriva območje šestih upravnih enot: Koper, Izola, Ilirska Bistrica, Piran, Postojna in Sežana.

Pokrajinski arhiv Koper kot javni zavod s področja kulture opravlja javno službo, zato njegovo delovanje vpliva tako na lokalno kot na širšo skupnost. Uporabnikom posreduje gradivo v pravne in raziskovalne namene, izobražuje uslužbenke javnopravnih oseb, ki delajo z dokumentarnim gradivom in druge zainteresirane predstavnike zasebnih pravnih oseb, svetuje in posreduje gradivo pri izdelovanju mladinskih raziskovalnih nalog, sodeluje z univerzo in šolami pri opravljanju redne prakse pod mentorstvom strokovnih delavcev PAK, pripravlja občasne tematske razstave ter po dogovoru z osnovnimi in srednjimi šolami ter univerzo organizira pedagoške delavnice oz. vodenje po arhivu s predstavitvijo najdragocenejšega arhivskega gradiva.

OSNOVNI PODATKI

Naziv arhiva: **POKRAJINSKI ARHIV KOPER**
Naslov (sedeža): **Kapodistrijsov trg 1, 6000 Koper**
Status: **Javni zavod**
Matična številka: **5051975 000**
Davčna številka: **89089782 ni zavezanec za DDV**
Podračun pri UJP Koper: **01100-6030375088**
IBAN-SI56011006030375088
BIC koda: **BSLJSI2X**.
Gotovinski račun: **10100-0035716171**
Telefoni, mobilni telefon: **05 6271-824 - centrala**
05 6272-441 - tajništvo
041 499 449 - direktorica
Faks: **05 6272-441**

Elektronska pošta: **tajnistvo@arhiv-koper.si**

Spletni naslov: **www.arhiv-koper.si**

Dislocirana enota: **POKRAJINSKI ARHIV KOPER ENOTA PIRAN**
Savudrijska 5, 6330 Piran
Tel: **05 6732-840**

Zgodovina Pokrajinskega arhiva Koper

Nastanek arhiva v Kopru je povezan z ustanovitvijo Mestne knjižnice Koper, ki je poleg knjižnega zbirala in hranila tudi arhivsko gradivo. Na pobudo Zgodovinskega društva v Kopru je Občinski ljudski odbor Koper 1. 10. 1953 ločil arhiv od mestne knjižnice. Arhiv je postal samostojna služba v okviru Občinskega ljudskega odbora Koper. Po priključitvi cone B Svobodnega tržaškega ozemlja k Jugoslaviji je bi na podlagi jugoslovanske arhivske zakonodaje 25.2.1956 z odločbo št. 01/3-560/2-56 ustanovljen Mestni arhiv Koper kot samostojna ustanova za izvajanje varstva arhivskega gradiva za občino Koper. Od 1.7.1966 je bilo območje razširjeno na občine Ilirska Bistrica, Izola, Postojna in Sežana.

S sklepom Okrožnega gospodarskega sodišča Koper, št. 1068/67 z dne 13.10.1967 je bil arhiv preimenovan v Pokrajinski arhiv Koper.

Predhodnik Pokrajinskega arhiva Koper je tudi Mestni arhiv Piran, ki ima ravno tako dolgo in bogato zgodovino. V Piranu so mestnega arhivarja namestili že leta 1877, občina Piran pa je Mestni arhiv ustanovila leta 1887, ga leta 1891 združila z Mestno knjižnico, v sklopu katere je ostal vse do leta 1955, ko je Občinski ljudski odbor Piran ustanovil Mestni arhiv Piran kot samostojno ustanovo.

Mestni arhiv Piran se je priključil k Pokrajinskemu arhivu Koper 20. 6. 1974.

Ustanoviteljice Pokrajinskega arhiva Koper so bile občine, za območje katerih je arhiv opravljal varstvo arhivskega gradiva. Leta 1998 je s sklepom o ustanovitvi javnega zavoda Pokrajinski arhiv Koper (UL RS, št. 17/98) postala ustanoviteljica arhiva Republika Slovenija.

Poslanstvo

Poslanstvo arhiva je v skladu z zakonom o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih (Uradni list RS št. 30/2006, 51/2014) trajno in celovito izvajanje varstva arhivskega gradiva.

Pokrajinski arhiv Koper je varuh temeljev našega obstoja, na območju za katerega je pristojen. Svoje poslanstvo vidi tudi v tem, da ohrani vedenje o obstoju in zgodovini področja za katero je pristojen, sedanjim in bodočim rodovom skozi stoletja, približuje uporabnikom znanje, informacije, kulturo ter jih spodbuja učenju in raziskovanju.

Naloge Pokrajinskega arhiva Koper

Zakonska podlaga delovanja arhiva sta Zakon o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih (Uradni list RS št. 30/2006, 51/2014) in Uredba o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva (Uradni list RS št. 86/2006).

V skladu z njima Arhiv opravlja naslednje naloge:

- vrednotenje dokumentarnega gradiva pri javnopravnih osebah, dajanje pojasnil in strokovnih navodil javnopravnim osebam v zvezi z ohranjanjem, materialno varnostjo, celovitostjo in urejenostjo dokumentarnega gradiva, izvajanje strokovnega nadzora in usposabljanje delavcev, ki delajo z dokumentarnim gradivom,

- zbiranje in strokovno obdelovanje javnega in zasebnega arhivskega gradiva, izdelovanje inventarjev, vodnikov in drugih pripomočkov za uporabo arhivskega gradiva in njihovo objavlanje, objavlanje arhivskih virov,
- hranjenje in materialno varovanje arhivskega gradiva,
- vodenje evidenc javnega in zasebnega arhivskega gradiva in javnopravnih oseb,
- izdelovanje vodnikov in pripomočkov arhivskega gradiva, ki je v tujini in se nanaša na Slovenijo in Slovence, dopolnjevanje lastnega gradiva z reprodukcijami tega gradiva,
- sodelovanje z lastniki zasebnega arhivskega gradiva, strokovno svetovanje, izvajanje strokovnega nadzora,
- dajanje arhivskega gradiva v uporabo, izdajanje prepisov, overjenih izpisov oziroma kopij dokumentov ter potrdil na podlagi dokumentov,
- posredovanje kulturnih vrednot v zvezi z arhivskim gradivom, opravljanje raziskovalnih nalog na področju arhivistike, zgodovine in drugih ved ter kulturne, vzgojne in izobraževalne dejavnosti, povezanih z arhivskim gradivom,
- izdajanje publikacij

Vizija

V bližnji preteklosti je bila v arhivu zagotovljena sodobna oprema skladišč za hrambo arhivskega gradiva. Glede na povečan obseg prevzemov v preteklih letih so postali prostori premajhni in prenapolnjeni, kar otežuje vzdrževanje optimalnih pogojev za izvajanje materialnega varstva. Arhiv glede na pomembnost arhivskega gradiva kot zaščitenega državnega kulturnega spomenika in njegovo uporabno vrednost ne razpolaga več z ustreznimi prostori in pogoji za hrambo in varovanje, zlasti v luči zahtev mednarodnih standardov na tem področju. Arhiv ne more zagotavljati ustreznih pogojev hrambe za specifične vrste arhivskega gradiva in nosilcev, predvsem novih medijev, ki zahtevajo drugačne pogoje hrambe. To pa posledično vpliva na uničevanje tako klasičnega arhivskega gradiva kot tudi izgubo digitalnih arhivskih vsebin.

Želimo si, da bi zagotovili pogoje za hrambo gradiva kot jih predpisujejo mednarodni standardi, ljudem prijazne pogoje za delo, uporabnikom pa hitrejšo in učinkovitejšo dostopnost do gradiva.

Zato je vizija, ki si jo zastavlja Pokrajinski arhiv Koper,

- čim bolj se približati optimalnemu stanju varovanja arhivskega gradiva tako v arhivu, kot pri ustvarjalcih,
- zagotoviti dolgoročno ustrezne pogoje za celovito izvajanje varstva arhivskega gradiva v vseh pojavnih oblikah,
- slediti elektronskim načinom poslovanja javno pravnih oseb in se usposobiti za prevzemanje arhivskega gradiva na elektronskih medijih
- povečati fond prevzetega arhivskega gradiva,
- posodobiti informacijski sistem za boljše komuniciranje med zaposlenimi, z ustvarjalci in sorodnimi institucijami,
- izdelati kvalitetne evidence arhivskega gradiva ob uporabi aplikacij za popisovanje,
- zagotoviti uporabo arhivskega gradiva vsem zainteresiranim uporabnikom tudi v elektronski obliki,

- s svojim kulturnim, znanstvenim in upravnim delovanjem se povezovati z ustanovami ožjega in širšega okolja,
- zagotoviti ustrezne manjkajoče kadre.

Vrednote

Arhivsko gradivo ima trajen pomen za znanost in kulturo in je kulturni spomenik. Arhivsko gradivo, ki ga hrani Pokrajinski arhiv Koper, je najstarejše celovito ohranjeno arhivsko gradivo v Sloveniji (Občina Piran od 13. stoletja dalje, notarske listine od 12. st. dalje). Posebno in pomembno je tudi zaradi specifičnega zgodovinskega razvoja območja, ki se je šele leta 1947 oz. 1954 priključilo matičnemu narodu. Prednosti Pokrajinskega arhiva Koper so:

- raznolikost gradiva glede na zgodovinski razvoj,
- multijezično in multikulturno okolje v katerem deluje in
- povezanost tudi izven državnih meja.

Tudi pri uvajanju novih tehnologij, ob upoštevanju razvojnih trendov v arhivistiki, ohranjamo stik z ustvarjalci in uporabniki arhivskega gradiva.

Najpomembnejše prednosti in vrednote pri samem delu, ki jih v arhivu skrbno negujemo so:

- timsko delo in povezanost kolektiva,
- prijaznost in odprtost do uporabnikov arhivskega gradiva,
- prepoznavnost in povezanost z lokalnim okoljem,
- povezovanje in sodelovanje z institucijami v obmejnem območju.

OSNOVNE STRATEŠKE USMERITVE

Javni arhivi v Sloveniji opravljamo v skladu z zakonodajo naloge varstva arhivskega gradiva in zagotavljanje njegove dostopnosti. Trend po Evropi in po svetu so namenske novogradnje za potrebe arhivov, nadgradnje obstoječih ustreznih objektov ter temeljite preнове. Pokrajinski arhiv Koper potrebuje ustrezne depojske kapacitete, da bo lahko zadostil zakonskim zahtevam glede prevzemov različnih zvrsti gradiva in glede optimalnega materialnega varstva različnih zvrsti arhivskega gradiva.

Javni arhivi se zadnje desetletje srečujemo z intenzivnim razvojem informacijsko komunikacijskih tehnologij in čedalje bolj se tudi vključujemo v tovrstni način poslovanja. To zahteva v Pokrajinskem arhivu Koper, ne le prilagajanje prostorskih in klimatskih pogojev v arhivu, temveč tudi razvoj in uporabo informacijskih in aplikativnih sistemov na področju arhivistike, v arhivu in pri ustvarjalcih arhivskega gradiva, zagotavljanje strokovne in tehnično ustrezne podpore ustvarjalcem, dodatnega stalnega izobraževanja kadrov in pridobivanje novih ustrezno izobraženih kadrov. Naloge in zahteve, ki jih prinašata poslovni proces in informacijska tehnologija pa presegajo zmožnosti obstoječega števila kadrov.

Kulturna politika pojmuje e-kulturo oziroma digitalne kulturne vsebine kot eno od najpomembnejših splošnih priorit, ki naj prepleta celotno kulturno sfero. Razumeli naj bi jo kot

vključevanje informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT) v osnovne procese ustvarjanja, shranjevanja, razširjanja, predstavljanja javnosti, zaščite in ponovne uporabe digitalnih kulturnih vsebin tako pri neposrednih ustvarjalcih kulturnih dobrin kot tudi v knjižnicah, muzejih, galerijah, arhivih, medijih ter drugih kulturnih institucijah. Razvoj elektronskih medijev in uvajanje elektronskega poslovanja pri vse več javno pravnih osebah prinaša za arhiv nove izzive in obveznosti – zahteva usposobitev strokovnih delavcev, boljšo strojno in programsko opremljenost in spreminja način dela z ustvarjalci. Prilagoditi je potrebno sistem sodelovanja z ustvarjalci gradiva, ki uporabljajo IT pri poslovanju in izvajati izobraževanje le-teh za sodelovanje z arhivom s pomočjo IT. V ta namen se bomo še naprej povezovali s certificiranimi podjetji, ki ponujajo ustvarjalcem tovrstne rešitve in jim svetovali pri implementaciji stroke in standardov.

Zaradi vse hitrejšega razvoja informacijske družbe bo treba v skladu z nacionalnim programom zagotoviti naložbe v nove tehnologije, v njihovo vzdrževanje ter v digitalizacijo dediščinskega gradiva in podatkov o njem. Spodbujati je treba enoten prikaz digitalnega gradiva za zagotavljanje boljše dostopnosti tega gradiva tako strokovni kot tudi najširši javnosti.

Zato je potrebno redno posodabljanje strojno in programsko opremo, pospešeno izobraževati in uvajati zaposlene za e-arhivsko delo in pospešeno digitalizirati arhivsko gradivo za večjo dostopnost.

V javni interes na področju varstva kulturne dediščine sodi tudi:

- varstvo arhivskega gradiva kot kulturnega spomenika, kar pomeni predvsem zagotavljanje infrastrukturnih pogojev za izvajanje varstva tega gradiva, zagotavljanje dostopnosti do arhivskega gradiva in v tem okviru omogočanje enotne uporabe javnega arhivskega gradiva in drugih informacij o kulturni dediščini v digitalni obliki, mednarodno dejavnost in mednarodno promocijo na področju arhivov, izobraževanje, informatizacije in podporne projekte.

Pri tem nikakor ne smemo pozabiti na arhivsko gradivo, ki ga hranimo v arhivih na klasičnih nosilcih. Ob poplavi tehnoloških pripomočkov in »neomejenih« možnosti, smo v arhivu še vedno zavezani celovitem varovanju. Pri tem vse preveč zlahka opuščamo skrb za klasično gradivo in zanemarjamo poškodbe, ki nastajajo na njem. Zato bomo v prihodnosti poleg tehničnih usmerjali pozornost na restavriranje in zaščito arhivskega gradiva na klasičnih nosilcih (papir, pergament).

Načrtovane strateške usmeritve Pokrajinskega arhiva Koper so:

- uravnoveženje dejavnosti, to je enakomerna pokritost vseh z zakonom predpisanih del in nalog,
- intenzivno sodelovanje z ustvarjalci arhivskega gradiva,
- izobraževanje delavcev, ki delajo z dokumentarnim gradivom javno pravnih oseb,
- prevzemanje arhivskega gradiva v arhiv po prioriteten vrstnem redu po kriterijih nastanka arhivskega gradiva in ogroženosti gradiva pri ustvarjalcu. Na podlagi izsledkov analize stanja dokumentarnega gradiva pri ustvarjalcih, ki jo izdeluje PAK, bomo prevzeli arhivsko gradivo, nastalo pred letom 1991, s tem da bomo določali vrstni red prevzemov upoštevaje starost gradiva, pogoje hrambe in s tem povezano ogroženost gradiva pri ustvarjalcu,
- pridobitev dodatnih ustrezno urejenih in opremljenih arhivskih skladišč v skladu z arhivskimi standardi,
- informatizacija arhiva z namenom olajšati in dvigniti na kvalitetno višjo raven varstvo gradiva pri ustvarjalcih, doseči bolj ažurne, bolj podrobne in bolj kvalitetne evidence arhivskega gradiva,

- vnašanje arhivskih evidenc v računalniški program za popisovanje arhivskega gradiva,
- digitalizacija arhivskega gradiva,
- popularizacija arhiva z namenom opozoriti na arhiv v smislu kulturne in znanstvene prisotnosti, ter pritegnitve uporabnikov arhivskega gradiva, med njimi zlasti študente diplomskega in podiplomskega študija Fakultete za humanistične študije v Kopru,
- priprava razstav, objavljanje arhivskih virov, znanstveno in publicistično delovanje

Posebno pozornost bomo namenili:

- varovanju in preprečevanju poškodb arhivskega gradiva, restavriranju že poškodovanega gradiva, zagotavljanju pogojev za učinkovito izvajanje javne arhivske službe in ustreznemu varstvu arhivskega gradiva,
- spodbujanju najboljše prakse ob upoštevanju nacionalnega in evropskega prava o upravljanju dokumentarnega in arhivskega gradiva ter dostopu do njega,
- sodelovanju pri vzpostavitvi in vzdrževanju spletnega portala za dokumentarno in arhivsko gradivo v Evropi, kar pomeni izboljšanje dostopnosti do podatkov o arhivskih fondih in zbirkah, ki jih hranijo slovenski javni arhivi, za različne kategorije uporabnikov,
- krejitvi interdisciplinarnega sodelovanja na področju elektronskega dokumentarnega in arhivskega gradiva,
- digitalizaciji arhivskega gradiva.

Glavne strategije

- ustrezno velika in opremljena arhivska skladišča za zagotavljanje celovitega varstva arhivskega gradiva,
- informatizacija arhiva – ureditev računalniških popisov gradiva in njihova objava ter digitalizacija arhivskega gradiva,
- usklajevanje arhivskih evidenčnih sistemov pri ustvarjalcih s sistemom v Pokrajinskem arhivu Koper,
- izobraževanje arhivskih delavcev,
- usposobitev za prevzemanje arhivskega gradiva v elektronski obliki – nabava ustrezne strojne, programske in komunikacijske opreme ter prilagoditev poslovnega sistema.

Zunanje spremembe, vplivi in trendi, ki bodo imeli vpliv na organizacijo v naslednjih 5 letih so:

- široka uporaba informacijske tehnologije (IT) pri poslovanju,
- uvajanje e- arhiva,
- ravnanje z informacijami na globalni ravni,
- reforma javnega sektorja na področju zaposlovanja,
- splošno zaznavanje in spreminjanje pomena kulture v družbi.

KLJUČNI RAZVOJNI POTENCIALI IN KRITIČNA PODROČJA

Bogastvo arhivske kulturne dediščine kot vir kulturnega, družbenega, socialnega, pravnega in ekonomskega konteksta je temelj za interdisciplinarno povezovanje strok kot predpogoj

zagotavljanja trajnostnega razvoja, razvoj informacijske družbe in izobraževalno raziskovalne mreže nacionalnega pomena, razvoj inovativnih produktov na področju e-storitev v kulturi za uporabnike in vzpostavitev pilotskih interoperabilnih e-storitev in produktov, promocijo Slovenije ter informiranje uporabnikov z arhivskim gradivom v obliki nacionalnih turističnih izdelkov in spominkov. Z zagotovitvijo ustrezne in zadostno velike stavbne infrastrukture bi omogočili tudi interdisciplinarno delovanje z sorodnimi institucijami in izobraževalnim sistemom ter tudi obogatitvijo turistične mreže kulturnih dogodkov.

Interoperabilnost je definirana kot zmožnost informacijskih sistemov in poslovnih procesov, ki jih ti sistemi podpirajo, da izmenjujejo podatke, informacije ter znanja. Kadar govorimo o interoperabilnosti, imamo v mislih zlasti povezljivost informacijskih sistemov, ki se zrcali preko učinkovitih elektronskih storitev. Interoperabilnost pa ne pomeni povezovanja ali združevanja različnih informacijskih sistemov in rešitev, temveč temelji na pridobivanju podatkov iz različnih virov.

Problemi, s katerimi se sooča arhiv so prostorske ter predvsem finančne narave. Na uspešnost delovanja arhiva vplivajo naslednji kritični dejavniki:

- Kontinuirana podpora ustanovitelja in financerja;
  - zagotavljanje potrebnih finančnih virov za izvajanje poslanstva arhiva in zadovoljevanje potreb in pričakovanj uporabnikov,
  - zagotavljanju ustreznih kadrovske virov za izvajanje zakonsko določenih funkcij in nalog arhiva.

(Sredstva, ki jih namenja Ministrstvo za kulturo RS arhivu, zahtevajo skrajno varčnost, celo opuščanje nekaterih ključnih segmentov delovanja, ki posledično ogroža nemoteno delovanje in izvajanje javne službe, ki je predpisana z zakonom. Na postavki amortizacijska sredstva bi moral arhiv dobivati vsaj minimalna sredstva za kritje nepredvidenih okvar ter za najnujnejše vzdrževanje objektov in naprav. Prav tako bi bilo nujno zagotoviti ustrezne kadrovske vire in potrebna sredstva za plače, namreč, Pokrajinski arhiv Koper ima znižano število zaposlenih iz 13 na 12, in je obremenitev posameznega delavca nesorazmerno visoka, glede na novo opredeljene naloge arhivov na področju IKT).

Kritična področja in slabosti pri izvajanju nalog Pokrajinskega arhiva Koper so

- pomanjkljiva kadrovska zasedba glede na uvajanje novih načinov poslovanja in reorganizacije in zaprte možnosti zaposlovanja,
- nezadostno vlaganje v stavbe v katerih se izvaja materialno varstvo arhivskega gradiva,
- izguba gradiva nastalega v elektronskem okolju zaradi prehitrega in nepremišljenega uvajanja nepreverjenih IT,
- prepočasno prilagajanje projektne načinu dela.

Rešitve so: zaposlovanje potrebnih kadrov na podlagi projektne dela, pridobivanje sredstev iz evropskih skladov za uvajanje mednarodnih standardov s področja materialnega varstva, aktivno izobraževanje in sodelovanje z ustvarjalci gradiva, interdisciplinarnost in svetovanje pri uvajanju IT.

PSPN ANALIZA (SWOT)

Prednosti

- standardizacija dela in usklajena zakonodaja na nacionalnem in evropskem nivoju,
- vzpostavljeno podporno okolje za razvoj stroke,
- uveljavljena dobra praksa pri varovanju arhivskega gradiva,
- multikulturno in multijezično okolje in podpora lokalne skupnosti,
- delno vpeljane e-storitve kot predpogoj delovanja e-arhiva,
- ustrezna okoljska infrastruktura za izgradnjo namenskih stavb za potrebe arhivov.

Slabosti

- pomanjkanje načrtna strategije pri promoviranju arhivskega gradiva,
- arhivsko gradivo premalo prepoznano kot razvojni potencial,
- slabi materialni pogoji za hrambo in varovanje arhivskega gradiva,
- nezadostna sistemska uveljavitev obstoječih standardov in IT rešitev,
- nizka stopnja uporabe arhivskih mrež in e-storitev pri ustvarjalcih v javnem sektorju,
- pomanjkanje kadrov s sodobnimi znanji in izkušnjami v tujini ter znanji obvladovanja poslovnih procesov ter posledično izobraževanja,
- nepovezano delovanje ponudnikov in uporabnikov storitev na državni in regionalni ravni,
- premajhna osredotočenost na prioritete pri javnem financiranju arhivske kulturne dediščine,
- nezadostna IT infrastruktura za zagotavljanje e-poslovanja na področju varovanja arhivske kulturne dediščine in pomanjkanje naložb v to infrastrukturo.

Priložnosti

- izkoriščanje tržnih priložnosti znotraj EU,
- krepitev storitvenih dejavnosti,
- intenzivne naložbe v raziskave in razvoj ter usposabljanje kadrov,
- povezovanje z izobraževalnim sektorjem in gospodarstvom,
- vzpostavitev ustrezne informacijske infrastrukture s podpornimi institucijami,
- vzpostavitev mreže dejavnosti z ustreznimi pogoji, ki jih lahko vključimo v razvojne trajnostne projekte Slovenije vključno z ustreznimi stavbami.

Nevarnosti

- majhen interes javnosti za storitve na področju zaščite arhivske kulturne dediščine,
- premajhni vzpodbudni in investicijski vložki v arhivsko stroko,
- kadrovska podhranjenost,
- premajhen interes poslovnega sektorja za sodelovanje z javnimi arhivskimi institucijami,
- izguba digitalne kulturne dediščine zaradi neustreznega sistema za arhiviranje digitalnih objektov in pomanjkanja infrastrukture,
- nadaljnja slaba opremljenost javnih arhivov in posledično propadanje arhivskega gradiva.

CILJI POKRAJINSKEGA ARHIVA KOPER

Opredelevanje ključnih ciljev omogoča pregledno strukturo vseh ciljev - na strateški in operativni organizacijski ravni. Opredeljeni ključni cilji so vzvod za učinkovito in uspešno poslovanje - tako z vidika vodenja zaposlenih, spremljanja in nagrajevanja učinkov, usklajenega in povezanega poteka dela, racionalne rabe virov kot z vidika samoregulacije in samokontrole pri delu, ustvarjalnega delovanja itd. Opredeljeni strateški oziroma dolgoročni cilji arhiva so okvir, znotraj katerega smo opredeljevali specifične operativne cilje.

Povezovanje ciljev pri izvajanju pomembno vpliva na delovno učinkovitost in uspešnost poslovanja. Učinkovito povezovanje ciljev v arhivu se odraža pri vodenju, pri delu in načrtovanju ter pregledovanju doseženih ciljev.

Strateški

- Učinkovito izvajanje javne arhivske službe in ustrezno varstvo arhivskega gradiva,
- zagotovitev internetne dostopnosti do podatkov in popisov o fondih in zbirkah preko spletnega portala,
- zagotovitev optimalnega materialnega varstva arhivskega gradiva,
- pridobitev arhivskega gradiva in kopij arhivskega gradiva iz Italije in Srbije,
- načrtovati pot, po kateri se bo najbolj izkoristil družbeni in gospodarski potencial IKT,
- pridobivanje sredstev iz evropskih skladov,
- izboljšanje stopnje izobrazbe strokovnih delavcev,
- zagotovitev visoke ravni strokovnega dela,
- uveljavitev uspešnega timskega dela,
- zagotovitev sodobnih in urejenih pogojev za delo,
- dolgoročno urejeno poslovanje usklajeno z zakonodajo,
- zagotovitev novih delovnih mest.

Operativni

- Pridobitev novih oziroma ustrezno prenovljenih prostorov za arhivska skladišča v Kopru, ki bodo zagotavljala izvajanje optimalnega varstva arhivskega gradiva,
  - kazalniki - pridobljeno zemljišča/ objekt in urejena dokumentacija, pripravljena projektna dokumentacija za gradnjo/prenovo, izgradnja/prenova stavbe z ustrezno opremo, energetsko obnovljena obstoječa stavba.
- nemoten prevzem v arhiv arhivsko gradivo, ki je nastalo do leta 1991, prednostni prevzemi gradiva s področja šolstva, gospodarstva, sodišč in uprave,
  - kazalniki - količina prevzetega gradiva, urejenega in popisane pred prevzemom.
- izdelava kvalitetnih popisov arhivskega gradiva,
  - kazalniki - količina objavljenih popisov v arhivskih aplikacijah.
- restavriranje poškodovanega arhivskega gradiva,
  - kazalniki - količina restavriranega gradiva.

- nakup potrebne strojne in programske opreme, nadaljevanje projekta digitalizacije gradiva, izobraževanje na področju elektronskega poslovanja,
  - kazalniki - postavljena ustrezna infrastruktura kot predpogoj za delovanje e-arhiva, število digitaliziranih objektov in število objav na arhivskem portalu, število izobraževanj in delavnic.
- aktivnejše iskanje načina za pridobivanje dodatnih sredstev iz EU,
  - kazalniki - število projektov in pridobljenih EU sredstev.
- izpopolnitev kadrovske strukture z ustrežno izobrazbo v arhivu in zasedbo delovnih mest informatik, arhivski tehnik, arhivist.
  - kazalniki - število izobraževanj kadrov doma in v tujini, vpeljane specifične vsebine s področja arhivistike v učne programe izobraževalnega sistema, nove zaposlitve z ustrežno izobrazbeno strukturo.

Pričakovani učinki in rezultati

Izboljšala se bo infrastruktura za izvajanje javne službe, zagotovitev ustreznih depojev; izboljšana oprema za izvajanje potrebnih postopkov sanacije gradiva; izvedba preventivnih ukrepov ter načrtno odpravljanje tveganj s pripravo analize tveganj ter z zasnovo načrtov ukrepov ob naravnih in drugih nesrečah. Namen je tudi spodbuditi celovito energetske sanacije stavbe in trajnostno nadomestno gradnjo skoraj nič-energijskih stavb. Zajema ukrepe energetske sanacije stavb ali posameznih elementov stavb, zamenjave gradbenega pohištva in druge ukrepe, kot je sanacija sistema za gretje ali notranje razsvetljave, izolacija stavbe.

rezultati - zagotovljene zadostne kapacitete in ustrezni pogoji za hrambo vseh vrst arhivskega gradiva, zagotovljeni ustreznih pogoji za vključevanje v izobraževalni proces in interdisciplinarno sodelovanje, vključenost v razvojni potencial s področja razvoja in raziskovanja ter gospodarstva, vključenost v razvojni potencial s področja turizma, zagotovljene ekološko trajnostne in energetske ustrezne stavbe, ki ne bremenijo okolja.

Arhiv bo pridobil arhivsko gradivo, ki po načelu provenience sodi v Pokrajinski arhiv Koper ter reprodukcije javnega arhivskega gradiva, ki po teritorialni pertinenci nima podlage za zahtevo originalov, se pa vsebinsko nanaša na območje, ki ga pokriva Pokrajinski arhiv Koper.

Izboljšali se bodo načini dela in svetovanja pri ustvarjalcih.

rezultati - vključenost ustvarjalcev v sistem ARIS,
razširitev uporabe aplikacije ARIS na ostale arhive in njihove ustvarjalce.

Z restavriranjem arhivskega gradiva omogočamo zaščito in daljšo življenjsko dobo izvornikom ter izdelavo kvalitetnejših digitalnih reprodukcij. S tem povečamo dostopnost gradiva, z digitalizacijo gradiva pa bi dosegli višjo raven nedestruktivnih metod uporabe gradiva in istočasno manjšo izpostavljenost škodljivim biološkim, kemičnim in fizikalnim vplivom.

rezultati - ustrezno zaščiteno izvorno arhivsko gradivo,
večje možnosti vključevanja arhivskega gradiva v trajnostne razvojne potenciale,
večja uporabna vrednost arhivskega gradiva na upravnem, pravnem, ekonomskem,
socialnem in družbenem področju,
raziskave in razvoj novih znanj na področju restavriranja in materialnega varstva
arhivske kulturne dediščine.

Vzpostavljen enotni informacijski sistem v arhivu in arhivih nam omogoča postavljanje smernic iz prakse kot standardiziranih zahtev, ki jih lahko uveljavljamo ne le v arhivih in pri ustvarjalcih v nacionalnem okolju temveč tudi v širšem EU kontekstu. E-arhivi so postali realnost in arhiv se bo aktivno vključeval v postavljanje slovenskega e-arhiva, s čimer bomo pridobili ustrezna znanja in pogoje za prevzem in hrambo e-arhivskega gradiva. Arhiv bo imel prek portala dostopen vodnik po fondih in zbirkah arhiva oziroma register fondov in zbirk, izboljšala se bo dostopnost do podatkov o arhivskih fondih in zbirkah, ki jih hrani Arhiv, za različne kategorije uporabnikov.

rezultati - vzpostavljeni ustrezni pogoji za delovanje in izvajanje e-storitev in e-arhiva,
vzpostavljena mobilna in širokopasovna dostopnost do standardiziranih podatkov in
do storitev v arhivu,
sprejeti nacionalni standardi in smernice na področju e-arhivov in digitalnih
vsebin ter njihova implementacija v praksi,
vpeljane informacijsko aplikacijske rešitve za arhivsko področje pri ustvarjalcih
kot predpogoj za vzpostavitev e-arhiva,
vzpostavljeni ustrezni pogoji za varovanje digitalnih vsebin.

Pri pospešenem sodelovanju pri mednarodnih projektih, ki prispevajo k razvoju arhivske stroke in vodenju pomembnih arhivskih in znanstvenih projektov z vključevanjem v arhivske projekte EU bo Arhiv dosegel večjo razpoznavnost in predstavnost izven meja Slovenije ter promoviral gradivo, ki ga hrani.

rezultati - večja razpoznavnost arhiva v širšem mednarodnem okolju.

Izobraževanje strokovnega kadra v arhivih na področju elektronskega arhiviranja bo izboljšalo tudi stike z ustvarjalci, pripravilo kvaliteten predpogoj za prevzem e-arhivskega gradiva in informatizacijo arhivskega gradiva, ki bo prijaznejša do uporabnikov. Strokovni poudarek bo na razvoju uporabe elektronskih medijev za potrebe arhiviranja, uvajanju elektronskega poslovanja z javno pravnimi osebami in hrambi elektronskega gradiva.

rezultati - primerno usposobljen kader za izvajanje vseh nalog in zahtev s področja arhivistike in poslovnih procesov,
kader z ustrežno izobrazbo in izkušnjami v tujini, ki je sposoben implementirati dobre prakse v procese dela v arhivu in pri ustvarjalcih,
uveljavitev nacionalnih standardov in dobre prakse iz Slovenije v širše mednarodno področje.

Notranjo organizacijsko strukturo sestavljajo splošna služba in strokovna služba razdeljena na pet oddelkov. V arhivu je zaposlenih 12 delavcev, od tega 9 strokovnih: 5 arhivistov, 2 arhivska strokovna sodelavca in 2 arhivska tehnika.

Število zaposlenih je med leti 1995 in 2012 bilo enako, od 2012 se je znižalo. To se odraža v obsegu in kvaliteti strokovnega dela, zlasti na področju informatizacije in digitalizacije ter tehnične podpore strokovnem kadru.

Z novimi, ustreznimi kadri se bo delo na prioritethih področjih v stroki bistveno pospešilo in izboljšalo.

Številka: 0012-2/2014-4

Datum (za soglasje Vlade RS): 18.12.2014

Soglasje Vlade RS: 22.1.2015

Soglasje sveta zavoda PAK: 24.2.2015

mag. Nada Čibej
direktorica

6.5.2015

X Nada Čibej

Nada Čibej
direktorica